

YARATICI TURİZM VE TURİZMDE YARATICILIK CİLT 1

EDİTÖRLER: PROF. DR. FÜSUN İSTANBULLU DİNÇER - DR. MELTEM ALTINAY ÖZDEMİR

Turizmde yaratıcı dönüşüme ne dersiniz?

Var olanın yeni yüzüyle, yeni olanın kendisiyle turizmde yaratıcı bir dönüşüm neden olmasın! Yaratıcı ekonomi, yaratıcı sınıf, yaratıcı şehir kavramlarının temelinde yaratıcı endüstrileri kullanarak turizmin yaratıcılığı fırsata dönüştürebilme potansiyeli nedir? Bu potansiyel, Türkiye turizmde nasıl seyretmektedir? Bu sorulara cevap verebilmek için hazırlanan bu kitap, var olanı faydalı hâle dönüştüren ya da yeni olanı tanımlamak için kullanılan yaratıcılık uygulamalarını, 21. yüzyılın turizmi için bir gereksinim olarak görmektedir. Turizm işletmelerinin yaratıcı turistleri çekebilme ve farkındalık yaratabilmek için “yaratıcı olma”ya çalışmaları; yaratıcı sınıfın özelliklerini taşıyan turistlerin ziyaret ettikleri yerlerin yerel yaşam şeklini, geleneklerini, ritüellerini, yemeklerini, sanatını, müziğini kısacası somut olmayan kültürel mirasını var olan şekli ile öğrenerek ve deneyimleyerek “yaratıcı beceri”lerini keşfetme isteği bu gereksinimin nedeni olarak görülmektedir.

Yaratıcı turizmin ve turizmdeki yaratıcılık uygulamalarının kapsamlı bir şekilde açıklanmasını amaçlayan bu kitap, konuyla ilgili güncel bilgiler sunmakta ve her bir bölüme ilişkin yaratıcılığı içeren Türkiye özelinde örnekler sunmaktadır. Kitap, yaratıcı turizm ve turizmde yaratıcılık uygulamaları hakkında bilgi edinmek isteyen turizm işletmelerine, akademisyenlerine ve araştırmacılara değerli ve güncel bilgiler sunmakla birlikte akademisyenler ve öğrenciler için Alternatif Turizm, Özel İlgi Turizmi, Turizmde Güncel Konular ve Turizmde Güncel Sorunlar gibi derslerde ek kaynak olarak kullanılabilir niteliktedir.

YARATICI TURİZM VE TURİZMDE YARATICILIK

Editorler
Prof. Dr. FÜSUN İSTANBULLU DİNÇER
DR. MELTEM ALTINAY ÖZDEMİR

CİLT 1

YARATICI TURİZM VE TURİZMDE YARATICILIK

CİLT 1

Editörler
PROF. DR. FÜSUN İSTANBULLU DİNÇER
DR. MELTEM ALTINAY ÖZDEMİR

AKADEMİK YAYINCILIK

www.nobelyayin.com

[nobelyayin](#) | [nobelkitap](#) | [nobelcocuk](#) | [nobelyasam](#) | [nobelcocukyayin](#)

9 786254 170843

YARATICI TURİZM VE TURİZMDE YARATICILIK CİLT I

Editörler

Prof. Dr. Füsun İstanbullu Dinçer

Dr. Meltem Altınay Özdemir

YARATICI TURLARDA REHBERLİK

Zeynep Çokal

BÖLÜMÜN AMACI VE ÖZETİ

“Yaratıcı Turlarda Rehberlik” başlığı altında ele alınan bu bölümün amacı, yaratıcı turizm kapsamında verilecek turist rehberliği hizmetlerine ilişkin bilgi sunmaktır. Bununla birlikte kültür turizminin sürdürülebilirliği kapsamında alternatif bir turizm türü olarak ortaya çıkmış olan yaratıcı turizm odaklı yaratıcı turlarda turist rehberlerinin rolleri ve görevleri ile birlikte performansını belirleyen unsurlara değinilmektedir.

Yaratıcı turizm, sürdürülebilir kültür turizmini amaçlayan bir turizm türü olarak ortaya çıkmıştır. Sürdürülebilirlik turizmin tüm paydaşlarının temel sorumluluğu olan ve turist rehberlerinin de katkı sağlamakla yükümlü olduğu bir alandır. Bu kapsamda, turist rehberlerinin ülkelerinin kültürel değerlerini en iyi aktarmakla yükümlü kişiler olarak turizmin ve kültürel değerlerin sürdürülebilirliği konusunda sorumlulukları bulunmaktadır. Turist rehberliği mesleği ilk icra edildiği günden günümüze kadar önemli gelişim göstermiş bir meslek koludur. Bu mesleğin en iyi şekilde yerine getirilmesi için turist rehberlerinin belirli bilgi birikimine ve yeteneklere sahip olması gerekmektedir. Bu bilgi ve yetenekleri turist rehberlerinin hizmet verdikleri turların başarı ile tamamlanmasını sağlamaktadır. Turizmde yaşanan gelişmeler ve değişimler farklı alternatif turizm türlerini ve bunlara bağlı olarak alternatif tur çeşitlerini ortaya çıkarmıştır. Bu doğrultuda, turist rehberlerinin de hizmetleri çeşitlenmiş ve belirli uzmanlık alanları ortaya çıkmıştır. Hizmet verdikleri bu alanlardan biri de yaratıcı turlar olmuştur. Yaratıcı turlarda turist rehberliği hizmeti sunmanın klasik turlarla benzer yönleri bulunsa da kendine özgü nitelikleri de bulunmaktadır. Bu kapsamda turist rehberlerinin performansı da bu unsurlara bağlı olarak şekillenmektedir.

lerini de etkilemektedir. Özellikle yaşanan krizler, salgın hastalıklar gibi beklenmedik durumlarda en çok etkilenen gruptan biri hâline gelmektedirler. Bu doğrultuda gerek bu beklenmedik durumları gerekse değişen tüketici taleplerine yönelik olarak gelişmelere ayak uydurmaları gerekmektedir. Bu gelişmeler sonucunda ortaya çıkan alternatif turizm faaliyetlerine yönelik olarak da uzmanlık alanlarını geliştirmeleri ve bu alanlarda hizmet vermeleri mesleğin gelişimi için oldukça önemli görülmektedir. Yaratıcı turizm faaliyeti kapsamında hazırlanan yaratıcı turlarda da bu alanda uzman turist rehberlerinin olmasının hem turizm sektörüne hem de turist rehberliği mesleğine önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Ahipaşaoğlu, S. (1997). *Seyahat işletmelerinde tur planlaması-yönetimi ve rehberliğin meslek olarak seçilmesinin nedenleri üzerine bir uygulama*. Ankara: Varol Matbaası.
- Ap, J. K. ve Wong, K. (2001). Case study on tour guiding: Professionalism, issues and problems. *Tourism Management*, 22, 15-63.
- Ar, H. ve Çelik Uğuz, S. (2015). Somut olmayan kültürel mirasın korunmasında turist rehberlerinin rollerine yönelik turist algıları üzerine bir araştırma. *The Journal of International Social Research*, 8(41), 1406-1418.
- Aslan, Z. ve Çokal, Z. (2016). Profesyonel turist rehberlerinin kültürel değerlere katkısına ilişkin turist algılamaları. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 4(1), 53-69.
- Cohen, E. (1985). The tourist guide: the origins, structure and dynamics of a role. *Annals of Tourism Research*, 12(1), 378-398.
- Çetin, B. ve Deniz, G. (2018). Yaratıcı turizm. İçinde Ş. Aydın ve M. Boz (Ed.), *Güncel turizm eğilimleri II* (ss.411-424). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Çokal, Z. (2019). *Turist rehberlerinin performansının destinasyon imajına etkisinde etik davranışlarının düzenleyici rolü: Nevşehir örneği* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Nevşehir.
- Dahles, H. (2002). The politics of tour guiding image management in Indonesia. *Annals of Tourism Research*, 29(3), 783-800.
- Dikmen, B. ve Özpeynirci, Ö. (2010). Matris tipi örgütlerde bireysel performans değerlendirme: 360 derece yöntemi ve hedeflerle yönetim teknikleri ile melez bir yöntem uygulaması. *H.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 28(1), 71-104.
- Edensor, T. (2000). Staging tourism: Tourists as performers. *Annals of Tourism Research*, 27(2), 322-344.
- Güzel, F.Ö. (2007). *Türkiye imajının geliştirilmesinde profesyonel turist rehberlerinin rolü (Alman turistler üzerine bir araştırma)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Anabilim Dalı, Balıkesir.
- Howard, J., Smith, B. ve Twaihes, J. (2001). Investigating the roles of the indigenous tour guide. *Journal of Tourism Studies*, 12(2), 32-39.

- Hu, W. (2007). *Tour guides and sustainable development: The case of Hainan, China* (Yayımlanmamış Doktora tezi). University of Waterloo, China.
- Karamustafa, K. ve Çeşmeci, N. (2006). Paket tur operasyonlarında turist rehberlerinin karşılaştığı yönetsel sorunlar üzerine bir araştırma. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 17(1), 70-86.
- Kong, H., Cheung, C. ve Baum, T. (2009). Are tour guides in china ready for the booming tourism industry. *Journal of China Tourism Research*, 5, 65-76.
- Leclerc, D. ve Martin, J.N. (2004). Tour guide communication competence: French, German and American tourists' perceptions. *International Journal Of Intercultural Relations*, 28(3), 181-200.
- Lugosi, P. ve Bray, J. (2008). Tour guiding, organizational culture and learning: lessons from an entrepreneurial company. *International Journal of Tourism Research*, 10(5), 467-479.
- Oschell, C.M. (2009). *The development and testing of a relational model of competence in the context of guided nature-based tourism* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). The University of Montana, Montana.
- Örücü, E. ve Kanbur, A. (2008). Örgütsel-yönetsel motivasyon faktörlerinin çalışanların performans ve verimliliğine etkilerini incelemeye yönelik ampirik bir çalışma: hizmet ve endüstri işletmesi örneği, *Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 15(1), 85-97.
- Plawin, P. (2003). *Careers for travel buffs & other restless types*. USA: Mcgraw-Hill.
- Pond, K. (1993). *The professional guide: Dynamics of tour guiding*. New York: Van Nostrand Reinhold.
- Prakash, M. ve Chowdhary, N. (2010). What we are training tour guides for?. *Tourism*, 14(2), 53-65.
- Rabotic, B. (2011). American tourists' perceptions of tourist guides in Belgrade. *UTMS Journal of Economics*, 2(2), 151-161.
- Randall, C. ve Rollins, R. B. (2005). Role of the tour guide in national parks (17-20 Mayıs 2005). *11. Canadian Congress on Leisure Research*, Nanaiami, Canada.
- Salazar, N. B. (2005). Tourism and glocalisation 'local' tour guiding. *Annals of Tourism Research*, 32(3), 628-646.
- Şen, A. (2010) Turizm insanlık tarihi kadar eski. *Türkiye Seyahat Acentaları Birliği Dergisi*, 299, 6-11.
- Tetik, N. (2006). *Türkiye'de profesyonel turist rehberliği ve müşterilerin turist rehberlerinden beklentilerinin analizi (Kuşadası örneği)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Anabilim Dalı, Balıkesir.
- Tosun, C. ve Temizkan, R. (2004). Türkiye'nin dış tanıtımın ve ülke imajında turist rehberlerinin rolü. *I. Balıkesir Ulusal Turizm Kongresi*, Balıkesir.
- Yazıcıoğlu, İ., Tokmak, C. ve Uzun, S. (2008). Turist rehberlerinin rehberlik mesleğine bakışı. *Üniversite ve Toplum Dergisi*, 8(2), 1-19.
- Yenipınar, U. ve Yılmaz, L. (2020). Turist rehberliğinde uzmanlaşma. İçinde Ö. Güzel ve Ö. Köroğlu (Ed.) *Turist rehberliğinde uzmanlaşma - özel ilgi turlarından özel konulara* (ss.1-35). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Yu, X., Weiler, B. ve Ham, S. (2002). Intercultural communication and mediation: A framework for analysing the intercultural competence of Chinese tour guides. *Journal of Vacation Marketing*, 8, 75-87.

İnternet Kaynakları

WFTGA-Dünya Turist Rehberleri Birliği (2021). *Turist rehberinin tanımı*. <http://www.wftga.org/tourist-guiding/what-tourist-guide> Erişim tarihi: 11.06.2021.

Rachão, S. (2017). *Creative tourism and guiding. How guides can integrate creative tourism principles in their daily practices*, Presentation, CULTOUR+ project. Co-founded by the Erasmus+ Programme of the European Union. <https://www.slideshare.net/SusanaRachao/creative-tourism-and-guiding-how-guides-can-integrate-creative-tourism-principles-in-their-daily-practices> Erişim tarihi: 14.06.2021.

Standards of Performance (2001) <http://www.sitga.co.uk/standards.htm> Erişim tarihi: 18.06.2021.

Turist Rehberleri Birliği (2021) <http://www.tureb.org.tr/> Erişim tarihi: 18.06.2021.